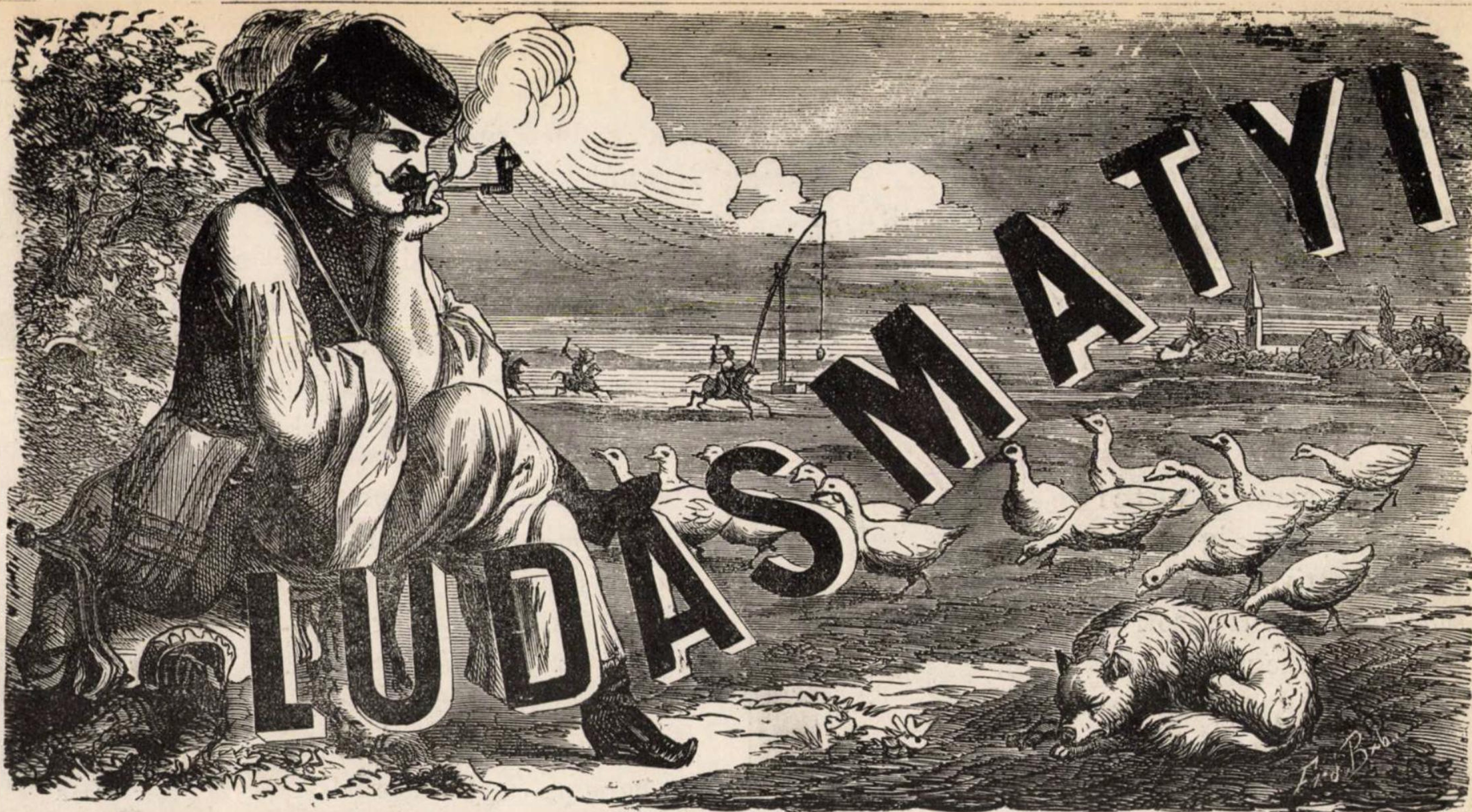

V. ÉVFOLYAM
Megjelenik
minden vasárnap
Ára 3 hóra 1 ft. 50 kr.

Az előfizetési pénz a
KIADÓ-HIVATALBA
városháztér 6. sz.
alá küldendő.

Pest, jun. 18-én
1871.
25. szám.

Gyűjtőknek
öt előfizető után
tiszteletpéldány jár.
Egyes péld. helyben ára: 10 kr.

Szerkesztői iroda:
Városháztér 6. sz.
ide küldendő mindenféle kézirat, mely „Ludas Matyi"-nak van szánva.

Előfizetési felhivás.

Azon tisztelt előfizetőinket, kiknek becses megrendelésük, illetőleg előfizetésük f. évi junius utolján lejár, tisztelettel felkérjük sziveskedjenek ujbóli megrendelésüket minél előbb megtenni, hogy lapunkat fennakadás nélkül expediálhathassuk.
A szerkesztő.

A felső házhoz!

— a Cziráki-Apponyi-féle consortiumnak ajánlva. —

Mikor döglődik a bestia
Utoljára még egyet rug, —
Mielőtt kifúná paráját. , .
Nagyot szussszant, hogy szinte zug, —
Mutatja dölyfős-kevélységét
Még döglődő óráján is,
Mutatja, hogy ő igaz kékvér
Nem holmi gemischt, vagy hamis.

Ezt a példát szabom reátok
Nagyméltóságu főrendek!
Azok után, a mik a multkor,
Gyüléstekben véghez mentek!
Látjátok, hogy döglődik a kaszt:
Rugtok egyet a törvényen, —
Látjátok, hogy nem messze a vég:
Szusszantatok nagy kevélyen!

Persze az a nagyon bölcs káput
Sehogyse tudja bevenni . . .
Hogy ne legyen eztán jogotok
A szegény husát le enni; —
Telepitvényi javaslatot
Ezért küldöttétek vissza!
Lám, lám! tán a régi időket
Ohajtjátok ismét vissza!!!?

Bizony jó világ is volt rátok
Századokig elnyult a per. . .
Nem volt váltó, — de volt uriszék.
S a magyarópálcza jó szer!. .
Hajtátok vitézül a nyulat
Parasztszántotta ugaron,
Tán épen ott, hol őseitek
Véresen vivtak egykoron!

Mellékelve van a „Ludas Matyi" és „Népszava" megrendelési ive.

Őseitek?... tán Wesselényi
Mondá holmi inasokról:
Azok minket.... mi meg azokat....
S ez igaz köztetek sokról!
Cseh, német, morva, — tudja fene
Mely ország szalasztá őket!...
Ilyen gyöngyhad szaporitotta
Jobbadán nálunk a főket!

Tisztelet ám a kivételnek,
Annak a kiben igaz vér...
Magyar sziv, magyar lélek lakik,
Ezt nem bántom a sok gazért, —
De igenis megkorbácsollak
Elkorcsosultak, titeket,
Kiket még most is az elmult vad
Korszak reménye hiteget!

Ne is gondoljátok, hogy sokat
Tettem vóna rólatok fel,
Mert ismerem származástokat
Neveltetésteket, — s evvel
Megmondtam mindent. — Hányadik az
Kit édesanyja szoptatott?
És az, kit a magyar erényre
Jó magyar apja oktatott?!

Erkölcstelen rimák emlőin
Nyaltátok a feslettséget, —
Jézsuiták s bigott papoktól
Nyertétek a bölcseséget!
Husz évvel már festett koporsó
Legtöbbeteknek a neve,
S megvénülvén : a legnagyobbrész
Pap-edény s mendikás leve!

Ősi birtok elherdáltatott
Külföldön a tivornyákra,
Vagy bejegyzetett töménytelen
Szám nélküli adósságra!
S ti ott ültök felfútt pofával..
Kevély nyakkal, peczkes orral..
S elbutulva daczolni mertek
A haladni vágyó korral!

Vigyázzatok megrothadt tökök!...
De mégis, — nem fenyegetlek,
Hanem a mi legeslegillőbb
Irányatokban, — megvetlek!
Bár csak az a Széchenyi Ödön
Hozatna oly seprő gépet:
Mely seperné le a pokolba,
Ezt az impertinens népet!!!

Nagy Bőgös.

Eredeti levelek.

Öcsém Matyi!

Elmondám neked a minap fenn járván Budapesten, mily vérig bántott engemet az a tenger czilinder, bugyogó s napernyő együtt férfi emberen s átalában az rohanva haladó elosztrákodás még a viseletben is.

Haza érkezvén ide a lassu Tisza alsó partjára, a mindig romlatlan törzs magyar nép körébe, ahol az ilyféle czondraságot csak a keresztül utazó németeken és zsidókon látjuk, azt is ritkán mint az üstököst, — eszembe jutott egy igaz történet az 50-nes évekből s azonnal feltettem magamban, hogy megirom neked, — hogy te meg a Matyiba irdki, tanulságul: azon korcs magyaroknak, kik szép nemzeti viseletünket és szokásainkat csupa osztrákmagyaroskodásból oly könnyen eldobják, — odáig csufitva el magukat, hogy a Budapestre felránduló tiszaháti magyar ember alig tudja már az utcán megkülönböztetni — melyik a férfi melyik az asszony ember?

A történet következő:

Az 50-es években, az Almásy család meg osztozván török-szent-miklósi uradalmán — az uradalmi tisztartót, mint a gazdászvilágban köztiszteletben álló nevezetes férfiut, még az osztály bevégezte előtt a szomszéd megyékből több helyre hivták jószágigazgatóul — szerencsésnek tartván magát azon birtokos, aki megnyerheti.

A többek közül egy A. megyei királyi tanácsos ur a fekete vagy fehér körös mellől,bizony már nem jut eszembe, — kérte fel igen tisztességesen hozzá irt levelében a tisztartót, lenne szives több ezer első osztályu holdból álló — teljesen berendezett és felszerelt birtokát megszemlélni, — s ha tetszését megnyerendi: igazgatását átvenni; az előzőleg ajánlott feltételek, igen kedvezők voltak a meghivottra nézve.

A tisztartó elhatározván ezen birtoknak megtekintését — egy májusi nap hajnalán elindul az uradalmi tisztartói lakból — maga nevelése kitünő három lovu fogatán s másnap déltáján behajtat a kir. tanácsos udvarába.

Leszálván kocsijáról, egy pillantást vetve a lakra s udvarra, „ez rendes ember“ mondá hallható hangon s megyen a tornácz lépcsőjén felfelé. A kir. tanácsos urat

kérdezi, az inas bevezeti. Az egyszerüen diszes termek egyikében ült olvasásba merülve a ház ura. Magas szikár-simára borotvált hatvanas bugyogós — különben hajlékony mézes beszédü s mégis büszke egyéniség.

Én N. N. tisztartó vagyok Török-Szent-Miklósról, nagyságod szives meghivása következtében megjelentem — nagyságod birtokának megtekintése . . és vág közbe a lak ura, reménylem a szemle után birtokomnak gondjaiba átvétele végett.“ Igen örvendek, hogy szerencsém van tisztartó urhoz, — önnek mint gazdásznak az egész alföldön elterjedt kiváló jó hirneve s őszinte vágyam önre bizhatnom birtokom igazgatását, sietteték önhez intézett levelem elküldését. De ime jelentik, hogy tálalva van először ebédeljünk s azután majd széjjel nézünk a majorok között. Ide mellém tessék kérem — ugy ni.

Öten ültek az asztalnál. Az inas szét hordja a levest. Megeszik. Hozta az inas a hust, — azt is megeszik.

Ekkor a tisztartó szétnéz az asztalon — viz akármennyi — borfélének hire sincs.

Az inas hordja a vastag ételt — kinálja a tisztartót — a tisztartó azt mondja: köszönöm.

Hordja a tésztást — köszönöm.

De kérem méltóztassék, szól a királyi tanácsos hiszen éhen marad, — tessék kérem, — mondják szakácsom nem rosszul főz — „köszönöm“ — volt a tisztartó válasza.

A sültnél már feltünt a háziurnak a folytonos köszönöm; az istenért talán roszul érzi magát tisztartó ur, hogy épen semmit sem eszik?

Nem biz én nagyságos ur! válaszol magyar egyenességgel a tisztartó — de én mikor eszem, inniis szoktam.

Felséges viz mondhatom — tessék — tölt az tisztartó poharába.

Elhiszem, de ne tessék kérem fáradni — én tiszaháti ember vagyok — én a vizet bizon csak mosdani használom.

Én pedig bort soha sem iszom, fölötte sajnálom mondá a tanácsos — s egésségi szempontból asztalomra szeszes ital soha sem tétetik, — de házamnál sincs — sem itthon sem Budán, ahol rendesen lakom.

Az ebédnek vége lévén a tanácsos és tisztartó a tornáczra mentek, — a tornáczon a tisztartó elővevén pipáját és dohányzacskóját, — magyar szokás szerint megkinálja a tanácsost mondván: merem ajánlani saját termesztményem — vegyiték vagy nyolcz féléből — és hat éves.

Köszönöm — nem dohányzom. Hm nem is dohányzik dörmögi magában a tisztartó.

Ferkó kiált kocsisának fogjál.

Ugyan kérem, hiszen van nekem fogatom — majd be fogatok én! az lenne még szép, hogy az ön lovain járnók be a majorokat.

Ferkó kocsis az alatt befogott s elő is állott.

Isten megáldja nagyságodat! majd én csak haza megyek, — bucsuzék a tisztartó.

No de mi leli az istenért, ki bántotta? — csak nem teszi talán, hogy vissza utazzék mielőtt a tagot megszemlélnök?

De én megyek nagyságos uram!

No de mondja meg legalább az okát, hebegi a tanácsos.

Jobb lesz, ha meg nem mondom nagyságos ur s azzal indul kocsija felé.

De már kérem mégis akarom tudni az okát tisztartó ur bánásmódjának, melyet megvallom — tölöttébb sajnálok.

No hiszen ha már egyáltalában tudni akarja nagyságod, én becsületes kálvinista magyar ember vagyok — s nem szoktam zsákban macskát árulni — hát megmondom.

Hát hogy amint jöttem ugy el is megyek, annak az az oka — mert én uram olyan embert, aki bort nem iszik, — nem is dohányzik — se bajusza se szakálla, de hozzá bugyogót és menykőfogót (cilinder) visel, nem szolgálnék azért, mert az uram nem lehet becsületes magyar ember.

Jó egésséget kivánok, Ferkó hazafelé.

Azt hiszem ecsém, hogy épen apropó lesz ez a történet most a Matyiban közölve, midőn az elnémetesedés ellen erélyesen felszólaltatok.

Illő becsüléssel maradtam hozzád bátyád

Tiszaháti.

Munkás ballada.

Nagy a hajsza Buda-Pesten
Napvilágon és napesten. .
Talpon áll constábler drabont . .
Meg álj! ki vagy? munkás talán?
Mars a kóterbe szaporán“
Mindenkinek e szóval ront.

Városház tőszomszédjában
Narancsárus talián van,
S boltját feltöri a zsivány,
Ezt nem veszi észre drabant
Sem az álmos constábler had
Még maga sem Thaisz kapitány!

Városháznak — milyen fura?
Pincze, kamra, zege, zuga
Munkásokkal van már teli. .
Miért? mert hát hős Thaisz Elek
Olyan derék magyar gyerek,
Csak is a munkást kedvelli.

*

A dolegatyusok

Czigány: Ugyan ides miltóságos uraim, nem adnának nekem egy pipadohánykát?

Zsedényi: Szivesen More! nesze itt van, tölts rá a saját kostökömből.

Bécsben.

Czigány : Hát kirem alázatossággal tekintetes uraim egy kis tüzset.

Wahrman : Nus mit akharsz még czigány?
Czigány : Csák ást akarom megkirdeznyi, hogy maguk ugy i csák diákok ?

Válaszul Ludas Matyinak.

Talán édes bortól, vagy mitől beszélek?
Nem! megszállt engem is a pünkösti lélek;
Midőn verset irok a Ludas Matyinak. . .
A ki áldást küldött reám is a minap.

Hej, nem emlegetem a mamelukhadat,
A mely sok bakot lő s kevés nemes vadat!
Éljen az igaz ügy: mit mindig tisztelek
S ne a közösügyes kortes filiszterek.

Hej, nem emlegetek minisztercseréket!
Kinek jószága rosz, mindig a cserélget.
Próbálgat a kormány Paulerrel Tóththal,
E nagy rongyoskodást sohse győzi fóttal.

Minek mondanám, hogy rendben van a széna,
A midőn fináncot szemlélhetek néha,
Kit a zajgó piac szépen elsilápol
Ha dézmálni akar a magyar dohányból.

Nem arra lelkesit a szent lélek engem,
Hogy a vég nyomornak nagy adóját zengjem. . .
Mitől a gerenda majd hogy le nem szakad,
Kerkápolyi válik majd nyullá ez alatt.

Mért gyujtanám meg, hogy égjen a szövétnek:
A törvényesitett törvénytelenségnek?
Se mult, se dicsőség, se nagyság, se élet. .
Uralkodó csillag lett már csak a német!

Tudom, a szent lélek nem ad erőt arra:
Hogy elvesztegessem bugyogóra, frakkra,
Mit a magyar dandik széltében viselnek,
Oh e nemzedéktől minden bün kitelhet.

Kétfejü sas fészkel a honvéd kardbojtján,
S terjengeti szárnyát fényes Buda ormán.
Kétfejü sas áll őrt, kétfejü sas felett:
Mig a honfi bánat szivünkön fog helyet.

Hanem a szent lélek csak arra serkentget:
Hogy a szabadságról én is énekeljek:
Szabadság, szabadság! boldog égi álom!
— Mondá a föld népe — te vagy ideálom!

És mint egy Ikarus, midőn közel érte
A napot, kesorün meglakola érte;
Mig az áldozatnak felpárolog vère,
Deákpofával néz Pilátus az égre.

Megmossa két kezét, ha a csinyt megtette,
Komoly a komondor, ha a hust megette,
És a közvélemény-e hétágu ostor
Üldözése nyomán, még korpát se kóstol.

Dicső szép szabadság! alig látott Páris!
Gyilkot meritettek kebeledbe már is. .
Méltán utálod meg az emberiséget,
Kit az érdek s viszály izre-porra tépett.

Felszárnyalsz mint galamb, a nagy messzeségbe,
Biztosabb nyugalmad van ott fenn az égbe —
Mint igás rabszolganép közt nyomorogni,
Melynek szive érted nem bir feldobogni.

Herkó Páter.

Menyei levél.

Csernátony Lajos urnak az Ellenőrben.

Ugyan ki a ménkü tudja már önnek a gusztnsát eltalálni? ha a Pesther Lloydal nem marakodhatik, neki esik Rákosi Jenőnek, — mikor már tüzet is okádott reá, akkor veszi észre, hogy nem méltó vele veszekednie. — Azután neki fortyanik Talián Náczinak, mikor ezt összelipótmezözte, nekik rugtat az ultramontánoknak, kik á ponyvairodalmi pamphleteket terjesztik, ée nagyban udvarol, a „magyar papság derék, tudományos és hazafias többségének,“ — a kiket a Mayyar Államért ugyancsak megszokott dorgálni — s felhivja őket tiltsák be az ilyeneket (talán elment a sütni valójuk, hiszen épen ők iratják, nyomatják sat.) azután rá agyarkodik azokra a sokszor feldicsért és felmagasztalt mágnásokra, hogy a kész hasznot miért nem engedik kisiklani a zsebükből? Már ilyen sok felé csakugyan az én kaszám se fogott, ubi nota pernicitas?

Ez asztán igazi két garasos politika!

Vas Gereben.

Szabadkai életképek.

XX. kèp

Vejem uram és ipam uram gusztusa.

Cicsiri: Fejtsd meg nekem kedves Borsika hugom: miért nem szereti Lénárd Máté vejem uram a „kétszersültet.“

Borsika: Hát azon egyszerü oknál fogva, mert az ő természete csakis a sületlenségeket emészti meg.

Csicsiri: De hát ellenben: miért szereti Miska bácsi ipam uram a „kétszersültet?“

Borsika: Ennek oka meg abban rejlik, hogy az öreg ur, hosszu életén át, mindig sületlenséggel élt.

Pater *Szömörcsényi* „kanápa“-jának életlapjából.

Adomák.

P, helységben állomásozó olasz katonaság német parancsnoka táncvigalmat adván, a helybeli közbirtokosságot is meghivta, — még a 40-es években volt ez. — Az urak közt egy igen tréfás K. nevü ur — az előtt maga is katona — azt mondja az ajtón álló őrnek: vigyázzon ön, az őrnagy ur meghagyta, hogy maszkba senki be ne jöjjön, s egy fiatal ur mégis hamis orrt tett fel, ha jön, be ne eressze a mulatságba. — Ezt elbeszélte több vendégeknek, s várták az eredményt. — Egyszer jön N. ki még Pulszkinál is elébb odaszaladt, mikor az ormányokat osztogatták. A katonaőr a megbizáshoz képest hiven elébe állt s rá kiált:

Halt maszk!

N. . meglepetve felel: Ik nid maszk.

A katona ismétli:

Ja-ja maszk . : naze ist maszk.

Erre N. orrát megfogva bátran kiált:

Náza nix maszk, náze natur, mire az őr a rengeteg orrmányt meg tapintván mondja:

Ja naze natur, passirt. Igy jutott be N. . a vendégek hahotája közt a terembe.

— —

Egy iszákos egyén, ki egykor jómódu gazda volt torokfájásban szenvedvén, elment az orvoshoz, hogy nézné meg mi baja van torkának.

Az orvos feltátatván vele száját, azt mondja: nem látok én semmit is ott.

No uram — szólt a pátziens — csudálom, hogy nem lát, pedig elég széles az, mert egy ház meg egy hajó ment már ott le.

— —

Találkozik a cigány biró tétel után egy falusi volt esküdtel s kérdi: hát már nem eskidt kigyelmed? Nem ám, felelé az. — Áj! pedig de jó gyáva esküdt volt kigyelmed, ugyan kérem, ugy tették ki, vágy nem tártották meg?

— —

N. helységben lakott egy ember, ki valamely ispotálynál több évig szolgálván, lakos társai közt elhirdeté, hogy ő már mint olyan tapasztalt orvosféle, többféle betegségeket képes meggyógyitani és pedig olcsóért.

Az olcsó szó több értetleneket elcsábitott, a midőn bármely bajban volt is a beteg, — eret vágott. — Egy érvágás ára 50 kr levén, egy betege 1 forintosat adott neki, melyből vissza adni nem tudván az Aeskuláp, más napi látogatáskor a visszajárandó mennyiséget meghozni igérte. — El is ment, de pénze ismét nem volt, s miután a beteg folytonosan gyenge volt, igy szólt: tudja mit tartsa a jobb karját is, hadd vágjak azon is eret, ekkor osztán quittek leszünk.

És ugy tett mint mondá, a beteg azonban nem csak orvosával, hanem az élettel is quittelt!

Az egyszeri plébánus urat Póknak hivták.

A henye életben kegyetlenül felhizván ő tisztelendősége, utaztában egyszer, azt kérdi az ő kocsissától.

— Fijam! — valjon láttál e te már két mázsás pókot?

— Nem én válaszolt a kérdezett. Juj! de disznó fertelmes állát lehet az, tisztelendő plébánus uram.

— —

Egy másik plébános ur, egyszer egyházi felsőbbségétől két rendbeli körlevelet kapott. Az egyikben különösen az volt tudtokra adva a kegyes atyáknak, hogy csinos barna, kerekded parókat, és csak ötven éves gazdasszonyt szabad tartaniok.

A plébános ur azonban ugy olvasá az egyik körlevelet, hogv csak ötven éves parókát, és egyedül csinos barna, kerekded gazdasszonyt szabad tartaniok. Erre aztán nagy aggodalomba jöve a tisztelendö ur azt mondá:

— Hisz a gazdasszony fölött nem busulok, de hol veszem én az ötven éves parókát!?

Két távirat Bécsből.

I.

A „Magyar Állam"-nak.

Dicsértessék páter Simor
Szilágyi és gróf Cziráky!
Lonkai szent Antalkával
Mert hát négyen ők vivták ki :
A minden igaz hivőre
Oly igaz mint csalhatatlan
Kegyes fejedelmi választ. .
Hogy a szentséges congressus
Üdvözitő müve ellen
Kifogást épen nem támaszt.

II.

A Ludas Matyinak.

Örvendj Matyi! a hegymögi
Cziráki és páter Tritytroty
Ő nagy jezsuitaságuk
Bezzeg csizmadiát fogott.
Habókolnak és bókoltak. .
Csakhogy confirmáltathassák
A congressus törvénytelen
Tömjén szagu határzatát.
De ez egyszer a szent atyák
Orra bezzeg hosszura nyult. .
Midőn ezt a választ kapák :
„Non possumus" Virgil! abzug.

Diskurszus
Iczig szomszéd és Mihály gazda közt.

Mihály gazda: Tudja e szomszéd! mi különbség van a pestmegyei jobb oldali és baloldali tisztviselők között elvi tekintetben?

Iczig szomszéd: Thodni fogom, ha megmondja khend.

Mihály gazda: Hát csak az a különbség.. hogy a jobboldaliak, a főispán beszédjét magasztalják, a mit instellátziója alkalmával tartott a megyeházán: a baloldaliak pedig a pezsgőit dicsérik, a mit megittak a lövöldében.

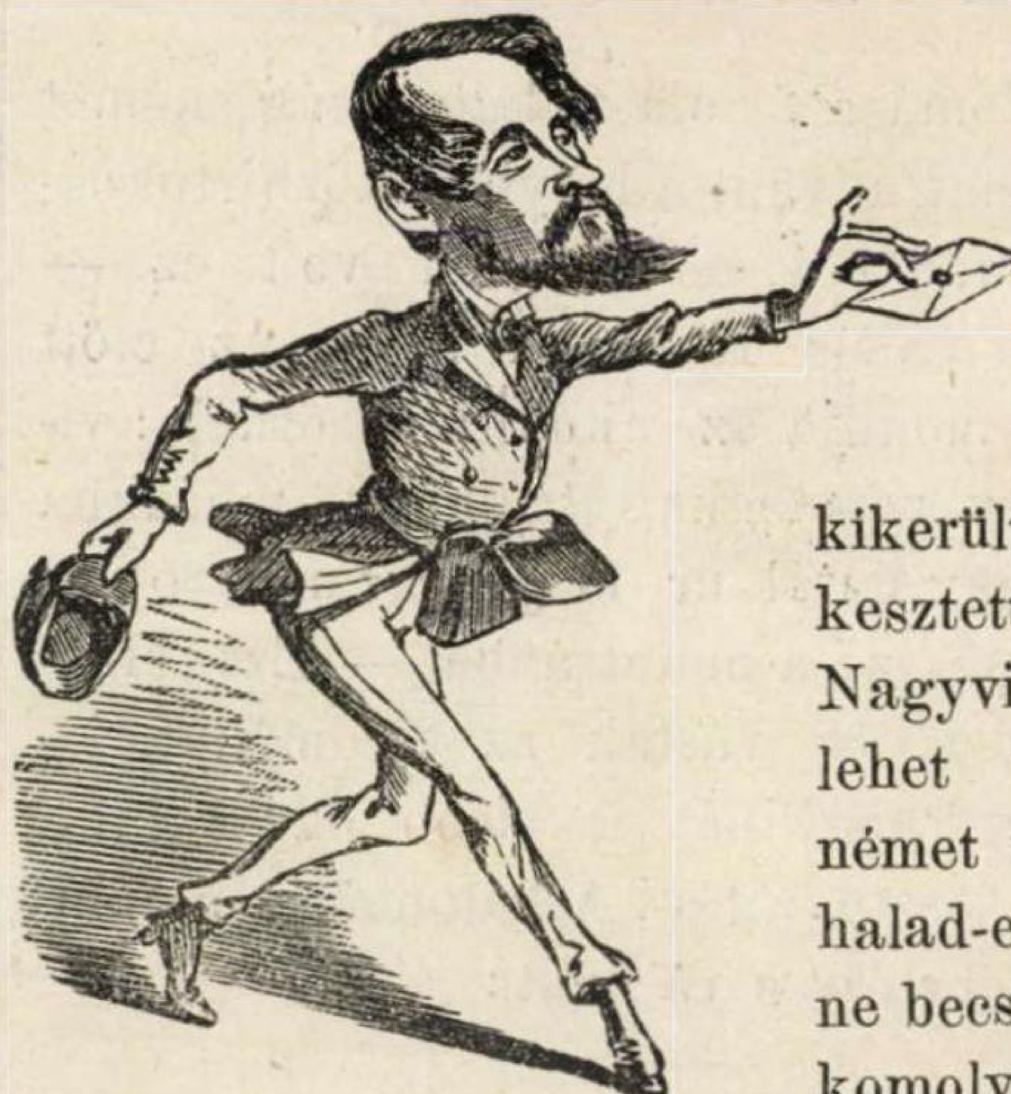
Levél a másvilágról.

Lónyai Menyhért urnak a Dunántuli református egyházkerület főkurátorának Bécsben.

Per Amorem Dei Menyus! mit mivelsz? Protestálok az ellen, hogy pápistává lettél? vastag nyaku kálomista létedre hajadon fővel figurálsz az urnapi procession!!! Menyus! Menyus! ha te igy akarsz idvezülni, akkor csak menj Rómába! Pápa helyett keresd fel a pápát.

Kálvin János.

Zsiga pósta.

T. Jánosnak Szatmár. Jól mondod pajtás! hogy a Deutschféle actiengeselschaft lerchenfeldi druckereijából kikerülts Tök Jankó által szerkesztett „Magyarország és Nagyvilág“ üzéri lapról nem lehet tudni, hogy magyar, német vagy zsidó irányban halad-e? hanem Tők Jankót ne becsüld meg annyira, hogy komolyan szóba állj vele. Tudod, a ki korpa közé elegyedik megeszi a . . . disznó.

Duna-földvári atelette.

Ehesi: Azt hallom sokan voltak páter Makutyi 60-ik születés napja lakomáján...

Ihasi: Hát nem tudod a mit Petur-Bán oly rég meg mondott: hogy a megteritett asztal legyekben épen nem szokott szükölködni.

A sziget ujfalusi plébánus albumába.

Baloldali valál elébb..
S mit tőn egy püspöki ebéd?
Jobboldali levél te Léb!
A menykő üssön hát beléd.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: MÉSZÁROS KÁROLY.

Pest, 1871. Nyomatott a „Magyar Nyomda“ betüivel, (Lipót-utcza 11. sz. a.)